

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. 11-ego Listopada 68, 07 - 410 Ostrołęka ☎ tel/fax. (29) 7604562, 7604383

✉ e-mail kancelaria@pup-ostroleka.pl

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA I W POWIECIE OSTROŁĘCKIM W 2013 ROKU

RAPORT DIAGNOSTYCZNY

Spis treści

WSTĘP	3
1. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW	7
1. 1. Bezrobotni według zawodów w mieście Ostrołęka. Stan na koniec 2013 roku.....	7
1. 2. Bezrobotni według zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku	11
2. ANALIZA OFERT PRACY.....	16
2.1. Struktura ofert pracy w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku	16
2. 2. Struktura ofert pracy w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku.....	18
3. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE.....	20
3.1. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Ostrołęka.....	21
na koniec 2013 roku.....	21
3.2. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku.....	26
4. BEZROBOCIE WG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI.....	30
4.1. Bezrobocie wg Polskiej Klasyfikacji Działalności w mieście Ostrołęka.	30
Stan na koniec 2013 roku.....	30
4.2. Bezrobocie wg Polskiej Klasyfikacji Działalności w powiecie ostrołęckim	32
w II półroczu 2013 roku.....	32
WNIOSKI.....	34
Spis wykresów.....	36

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to jedna z podstawowych metod obserwacji i analizy rynku pracy. Zgodnie z art. 9 ust.1 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.), do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy m. in. opracowywanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy. Biorąc pod uwagę powyższe Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce przedstawia raport diagnostyczny Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych w powiecie miasta Ostrołęka oraz powiecie ostrołęckim za drugie półrocze 2013 roku.

Cel opracowania

Podstawowym celem Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych jest przedstawienie kompleksowej, aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na regionalnym rynku pracy w przekroju zawodowym oraz systematyczne określanie kierunków i zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowych rynkach pracy przy wykorzystaniu bazy infromatycznej. Jest nim także zwiększenie efektywności kierunków organizowanych szkoleń do potrzeb pracodawców oraz udostępnianiu wyników badań władzom oświatowym i dyrekcjom szkół dla korygowania poziomu i struktury kształcenia zawodowego.

Opracowanie Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych pozwala w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym

- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia

Zakres tematyczny monitoringu

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, które dotyczą kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie wniosków i krótkotrwałych prognoz. Jest to niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może być pomocnym narzędziem dla instytucji edukacyjnych i szkoleniowych, jak również osób uczących się, pracujących i bezrobotnych.

Główni użytkownicy opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych to między innymi:

- Powiatowe Urzędy Pracy, Wojewódzkie Urzędy Pracy
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- Starostwa Powiatowe i Rady Zatrudnienia
- Władze oświatowe wszelkich szczebli
- Placówki naukowo – badawcze
- Ochotnicze Hufce Pracy
- Agencje zatrudnienia
- Instytucje szkoleniowe
- Inne zainteresowane organy rządowe, samorządowe oraz organizacje pozarządowe i społeczno – polityczne

Źródła informacji

Głównym źródłem Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest:

- ✓ załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01- Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności za 2 półrocze 2013 roku;
- ✓ załącznik 2 do sprawozdania MIPS-01- Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Stan na koniec 2013 roku;

- ✓ dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych osób oraz zaewidencjonowanych ofert pracy;
- ✓ tabele wynikowe dostępne na stronie internetowej: www.mz.praca.gov.pl;
- ✓ poziom i struktura bezrobotnych oraz liczba zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest nowa, obowiązująca od 1 lipca 2011 r. Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania Dz. U. 2010 r. nr 82, poz. 537).

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Klasyfikacja została opracowana na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 (COM), dostosowanego do potrzeb Unii Europejskiej i uwzględnia aktualną strukturę zawodową na rynku pracy w Polsce.

Aktualnie obejmuje ona 10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy), 43 duże grupy zawodowe (kod 2-cyfrowy), 132 grupy średnie (kod 3-cyfrowy), 444 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy). Przy czym grupy elementarne obejmują 2366 zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy). Najbardziej przejrzystą formą zobrazowania bezrobocia jest opracowanie analizy w oparciu o kody sześciocyfrowe, czyli zawody i specjalności.

W dokumencie tym **zawód** zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.

Zawód może dzielić się na specjalności. **Specjalność** jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce jest jednostką samorządową wspólną dla dwóch powiatów: miasta Ostrołęki i powiatu ostrołęckiego.

W związku z tym Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych na koniec 2013 roku opracowano oddzielnie dla każdego z powiatów i jest diagnozą sytuacji na rynku pracy na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce.

1. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW

1. 1. Bezrobotni według zawodów w mieście Ostrołęka. Stan na koniec 2013 roku

Jednym z elementów raportu z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów).

Najbardziej przejrzystą formą zobrazowania bezrobocia na ostrołęckim rynku pracy jest opracowanie analizy w oparciu o kody sześciocyfrowe, czyli zawody i specjalności. Ranking 30 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku przedstawia tabela 1.

Z danych wynikających z tabeli nr 1 wynika, że **na koniec 2013 roku w mieście Ostrołęka zarejestrowanych było 4 067 osób bezrobotnych, tj. o 60 osób więcej niż wg stanu na koniec 2012 roku.** Większość osób pozostających bez pracy stanowią bezrobotne kobiety – bo aż 52,27% (2 126 osób). Tak jak w latach poprzednich największe bezrobocie występuje wśród osób bez zawodu – 1 079 bezrobotnych ogółem, tj. o 35 osób więcej niż wg stanu na koniec 2012 roku.

Analizując strukturę zawodową bezrobotnych należy stwierdzić, że analogicznie jak w latach ubiegłych zjawisko dużego bezrobocia na rynku pracy zauważalne jest wśród takich zawodów, jak: sprzedawca (210 osób), technik mechanik (119 osób), technik ekonomista (120 osób), ślusarz (115 osób), murarz (86 osób), specjalista administracji publicznej (66 osób), technik budownictwa (66 osób), technik handlowiec (63 osoby).

Na miejskim rynku pracy występują także zawody, w których bezrobocie dotyka w większej mierze kobiet. Do najbardziej sfeminizowanych zawodów podobnie jak w roku poprzednim zaliczają się m.in.: sprzedawca, technik ekonomista, krawiec, rolnik, kucharz, technik handlowiec, fryzjer, technik budownictwa.

Znaczną grupę bezrobotnych, na którą należy zwrócić szczególną uwagę stanowią absolwenci. Pod koniec 2013 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce pozostawało 177 absolwentów z miasta, w tym 101 kobiet. Największa liczba osób z tej grupy nie posiada zawodu – 90 osób, w tym 50 kobiet. Kolejne profesje to: sprzedawca – 5 osób, technik ekonomista – 4 osoby, mechanik pojazdów samochodowych – 4 osoby, specjalista administracji publicznej – 3 osoby, fryzjer – 3 osoby, ekonomista – 3 osoby.

Drugą istotną grupą rejestrujących się bezrobotnych są osoby długotrwale bezrobotne, czyli osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy. Na koniec 2013 roku w Ostrołęce osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 40,96% ogółu bezrobotnych, tj. 1 666 osób, z czego 920

to kobiety.

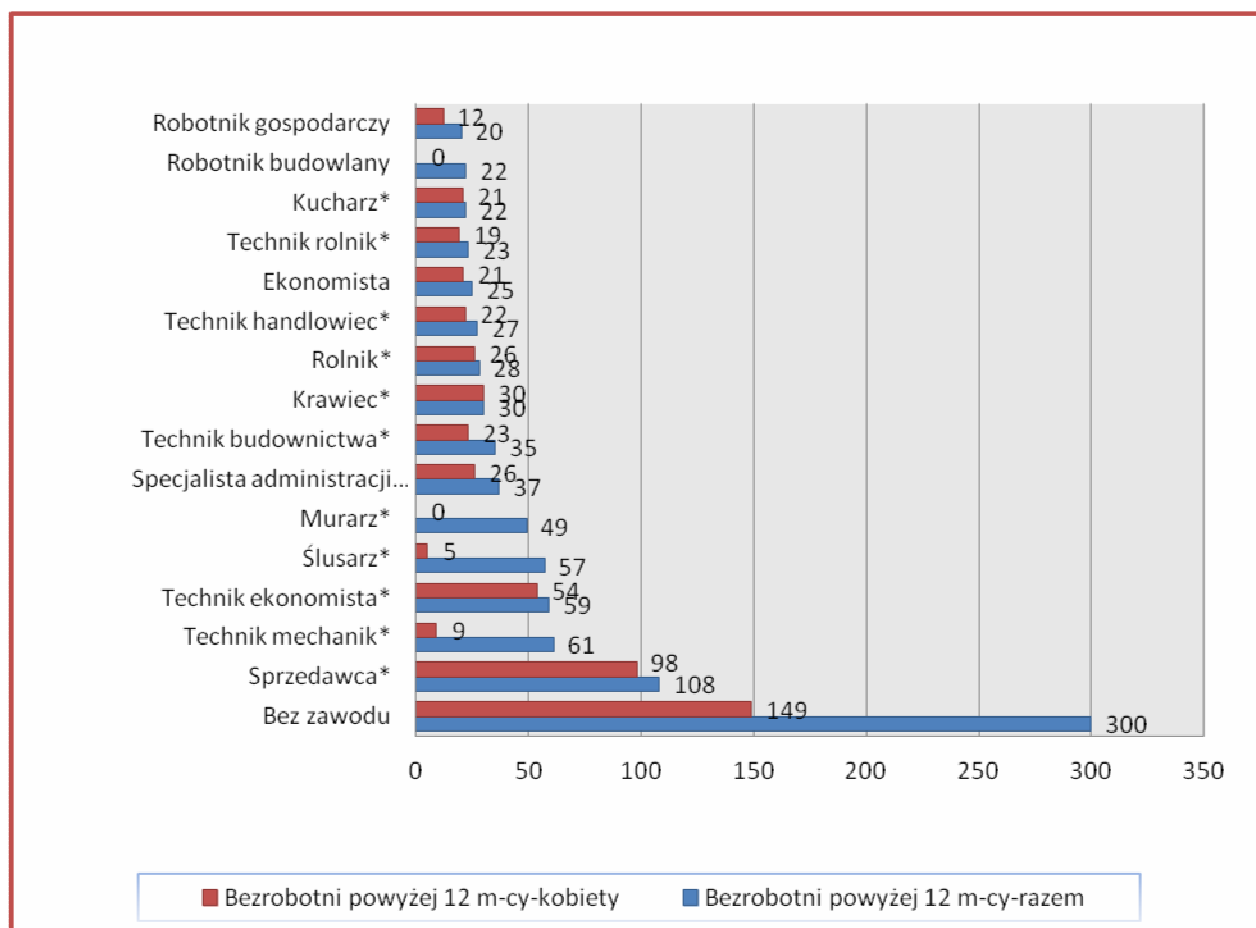
Tabela 1. Bezrobotni wg zawodów w mieście Ostrołęka. Stan na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-kobiety
1	000000	Bez zawodu	1079	523	90	50	300	149
2	522301	Sprzedawca*	210	189	5	4	108	98
3	331403	Technik ekonomista*	120	102	4	4	59	54
4	311504	Technik mechanik*	119	16	1	0	61	9
5	722204	Ślusarz*	115	7	0	0	57	5
6	711202	Murarz*	86	0	0	0	49	0
7	242217	Specjalista administracji publicznej	66	46	3	1	37	26
8	311204	Technik budownictwa*	66	40	0	0	35	23
9	522305	Technik handlowiec*	63	47	1	1	27	22
10	613003	Rolnik*	62	53	2	2	28	26
11	753105	Krawiec*	58	57	0	0	30	30
12	512001	Kucharz*	56	50	0	0	22	21
13	722314	Tokarz w metalu	54	6	0	0	19	3
14	514101	Fryzjer*	47	45	3	3	19	19
15	931301	Robotnik budowlany	47	0	1	0	22	0
16	263102	Ekonomista	46	35	3	0	25	21
17	314207	Technik rolnik*	44	35	0	0	23	19
18	723105	Mechanik samochodów osobowych	41	2	0	0	19	1
19	311303	Technik elektryk*	38	7	0	0	19	4
20	512002	Kucharz małej gastronomii*	35	27	0	0	6	5
21	712601	Hydraulik	34	0	0	0	17	0
22	911207	Sprzątaczką biurową	33	33	2	2	17	17
23	515303	Robotnik gospodarczy	32	18	0	0	20	12
24	633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	32	21	0	0	15	11
25	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	32	0	4	0	8	0
26	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	26	16	0	0	12	8
27	713102	Malarz budowlany	25	9	0	0	14	6
28	513101	Kelner*	23	22	1	1	12	11
29	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	23	4	1	0	6	1
30	751201	Cukiernik*	23	16	1	1	10	8
OGÓŁEM			4067	2126	177	101	1666	920

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do sprawozdania MPiPS – 01 Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności za 2 półrocze 2013 roku

Poniższy wykres przedstawia zawody o najwyższym udziale osób długotrwale bezrobotnych w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku.

Wykres 1. Zawody o najwyższym udziale osób długotrwale bezrobotnych w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie m. Ostrołęka. Stan na koniec 2013 roku.

Z powyższych danych wynika, że największe bezrobocie w grupie osób długotrwale bezrobotnych występuje wśród osób bez zawodu – 300 osób (149 kobiet). Kolejne zawody to: sprzedawca – 108 osób (98 kobiet), technik mechanik – 61 osób (9 kobiet), technik ekonomista – 59 osób (54 kobiety), ślusarz – 57 osób (5 kobiet), murarz – 49 osób (0 kobiet), specjalista administracji publicznej – 37 osób (26 kobiet), technik budownictwa – 35 osób (23 kobiety), krawiec – 30 osób (30 kobiet), rolnik – 28 osób (26 kobiet), technik handlowiec – 27 osób (22 kobiety), ekonomista – 25 osób (21 kobiet), technik rolnik – 23 osoby (19 kobiet), kucharz – 22 osoby (21 kobiet), robotnik budowlany – 22 osoby (0 kobiet), robotnik gospodarczy – 20 osób (12 kobiet).

W II półroczu 2013 roku w Ostrołęce napływ osób bezrobotnych osiągnął 3 651 osób,

z czego 47,98% czyli 1 752 osoby stanowiły kobiety. Z kolei 415 osób, to osoby zarejestrowane w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły, z czego 57,59% czyli 239 osób to kobiety. Największy napływ bezrobotnych wg zawodów w Ostrołęce na koniec 2013 roku przedstawia poniższa tabela nr 2.

Tabela 2. Najwyższy napływ bezrobotnych wg zawodów w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci -razem	Bezrobotni absolwenci -kobiety
1	000000	Bez zawodu	1073	445	207	104
2	522301	Sprzedawca*	169	148	6	4
3	331403	Technik ekonomista*	101	81	7	7
4	722204	Ślusarz*	97	3	2	0
5	311504	Technik mechanik*	88	8	1	0
6	522305	Technik handlowiec*	65	45	3	3
7	613003	Rolnik*	59	47	3	3
8	711202	Murarz*	53	0	0	0
9	242217	Specjalista administracji publicznej	49	31	7	3
10	722314	Tokarz w metalu	49	3	0	0
11	723105	Mechanik samochodów osobowych	48	1	0	0
12	311204	Technik budownictwa*	47	27	2	1
13	311303	Technik elektryk*	40	5	1	0
14	512001	Kucharz*	39	35	0	0
15	931301	Robotnik budowlany	38	0	2	0
16	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	37	0	5	0
17	235107	Pedagog	35	29	7	6
18	753105	Krawiec*	35	35	1	1
19	263102	Ekonomista	34	27	5	2
20	314207	Technik rolnik*	33	27	0	0
21	514101	Fryzjer*	33	31	4	4
22	512002	Kucharz małej gastronomii*	30	19	1	0
23	712601	Hydraulik	26	0	0	0
24	633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	23	14	0	0
25	515303	Robotnik gospodarczy	22	9	0	0
26	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	21	20	3	3
27	432103	Magazynier	21	5	0	0
28	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	20	2	1	0
29	911207	Sprzątaczką biurowa	20	20	2	2
30	261906	Prawnik legislator	19	9	6	3
OGÓLEM			3651	1752	415	239

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie m. Ostrołęka na koniec 2013 roku.

Z powyższych danych wynika, że analogicznie jak w latach ubiegłych największy napływ

odnotowano wśród osób bez zawodu, tj. 1 073 osoby, w tym 445 kobiet i 207 absolwentów, w tym 104 kobiety. Kolejne profesje to: sprzedawca – 169 osób, technik ekonomista – 101 osób, ślusarz – 97 osób, technik mechanik – 88 osób, technik handlowiec – 65 osób, rolnik – 59 osób, murarz – 53 osoby, specjalista administracji publicznej – 49 osób, tokarz w metalu – 49 osób, mechanik samochodów osobowych - 48 osób, technik budownictwa – 47 osób.

Wśród kobiet zarejestrowanych na koniec 2013 roku z miasta Ostrołęki 1 307 posiadało zawód a 445 odnotowano w grupie bez zawodu. Najwyższy napływ bezrobotnych wystąpił w grupie kobiet posiadających następujące zawody: sprzedawca – 148 kobiet, technik ekonomista – 81 kobiet, rolnik – 47 kobiet, technik handlowiec – 45 osób.

Drugą grupę bezrobotnych, na którą należy zwrócić szczególną uwagę stanowią absolwenci. W II półroczu 2013 roku napływ absolwentów z miasta wynosił 415 osób, w tym 239 kobiet. Największy napływ liczby osób z tej grupy również nie posiadało zawodu – 207 osób, w tym 104 kobiety. Kolejne profesje to: technik ekonomista – 7 osób, specjalista administracji publicznej – 7 osób, pedagog – 7 osób, sprzedawca – 6 osób, prawnik legislator – 6 osób, ekonomista – 5 osób, mechanik pojazdów samochodowych – 5 osób, kucharz małej gastronomii – 4 osoby.

1. 2. Bezrobotni według zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku

Jednym z elementów raportu z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów). Zagadnienie to można rozpatrywać na różnych poziomach: 10 wielkich grup zawodowych, 43 duże grupy zawodowe, 132 grupy średnie, 444 grupy elementarne lub 2 366 zawodów i specjalności.

Najbardziej przejrzystą formą zobrazowania bezrobocia na rynku pracy w powiecie ostrołęckim jest opracowanie analizy w oparciu o kody sześciocyfrowe, czyli zawody i specjalności. Ranking 30 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w powiecie ostrołęckim w II półroczu 2013 roku przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Bezrobotni wg zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-kobiety
1	000000	Bez zawodu	2261	1010	279	140	489	197
2	522301	Sprzedawca*	326	294	18	15	175	159
3	613003	Rolnik*	183	120	0	0	96	62
4	331403	Technik ekonomista*	133	116	8	8	43	38
5	711202	Murarz*	114	1	0	0	64	1

6	722204	Ślusarz*	114	1	2	0	57	1
7	753105	Krawiec*	114	114	1	1	63	63
8	633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	113	64	0	0	57	32
9	314207	Technik rolnik*	99	71	2	0	48	39
10	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	95	0	15	0	39	0
11	515303	Robotnik gospodarczy	94	30	1	1	53	16
12	242217	Specjalista administracji publicznej	83	68	6	5	26	23
13	931301	Robotnik budowlany	82	0	0	0	45	0
14	311504	Technik mechanik*	73	7	2	0	30	3
15	512001	Kucharz*	72	69	1	1	33	32
16	522305	Technik handlowiec*	67	51	2	1	32	24
17	723105	Mechanik samochodów osobowych	63	1	1	0	29	0
18	751204	Piekarz*	60	6	4	0	26	3
19	751201	Cukiernik*	52	43	1	1	33	30
20	722314	Tokarz w metalu	47	3	0	0	25	2
21	512002	Kucharz małej gastronomii*	45	35	3	2	13	9
22	311204	Technik budownictwa*	44	22	3	0	21	14
23	331402	Technik agrobiznesu*	44	23	5	3	7	3
24	514101	Fryzjer*	44	43	5	5	19	18
25	751105	Rzeźnik - wędliniarz*	39	10	0	0	22	7
26	263102	Ekonomista	36	31	3	3	16	14
27	611104	Rolnik upraw polowych	35	22	1	0	18	13
28	712601	Hydraulik	34	0	0	0	17	0
29	235107	Pedagog	32	28	4	4	3	3
30	911207	Sprzątaczką biurową	29	28	0	0	14	14
OGÓŁEM			6158	3085	486	262	2202	1120

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie ostrołęckim. Stan na koniec 2013 roku.

Na koniec 2013 roku w powiecie ostrołęckim zarejestrowanych było 6 158 osób bezrobotnych, w tym 3 085 kobiet. W porównaniu do danych z II półrocza 2012 roku liczba bezrobotnych wzrosła o 74 osoby. Zdecydowana większość zarejestrowanych bezrobotnych posiada zawód, mimo to grupa bezrobotnych bez zawodu jest znacząca – 2 261 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem, tj. o 141 bezrobotnych więcej niż na koniec 2012 roku.

Analizując strukturę zawodową bezrobotnych należy stwierdzić, że najwięcej bezrobotnych na rynku pracy jak w roku ubiegłym jest wśród osób posiadających zawody takie, jak: sprzedawca (326 osób), rolnik (183 osoby), technik ekonomista (133 osoby), murarz (114 osób), ślusarz

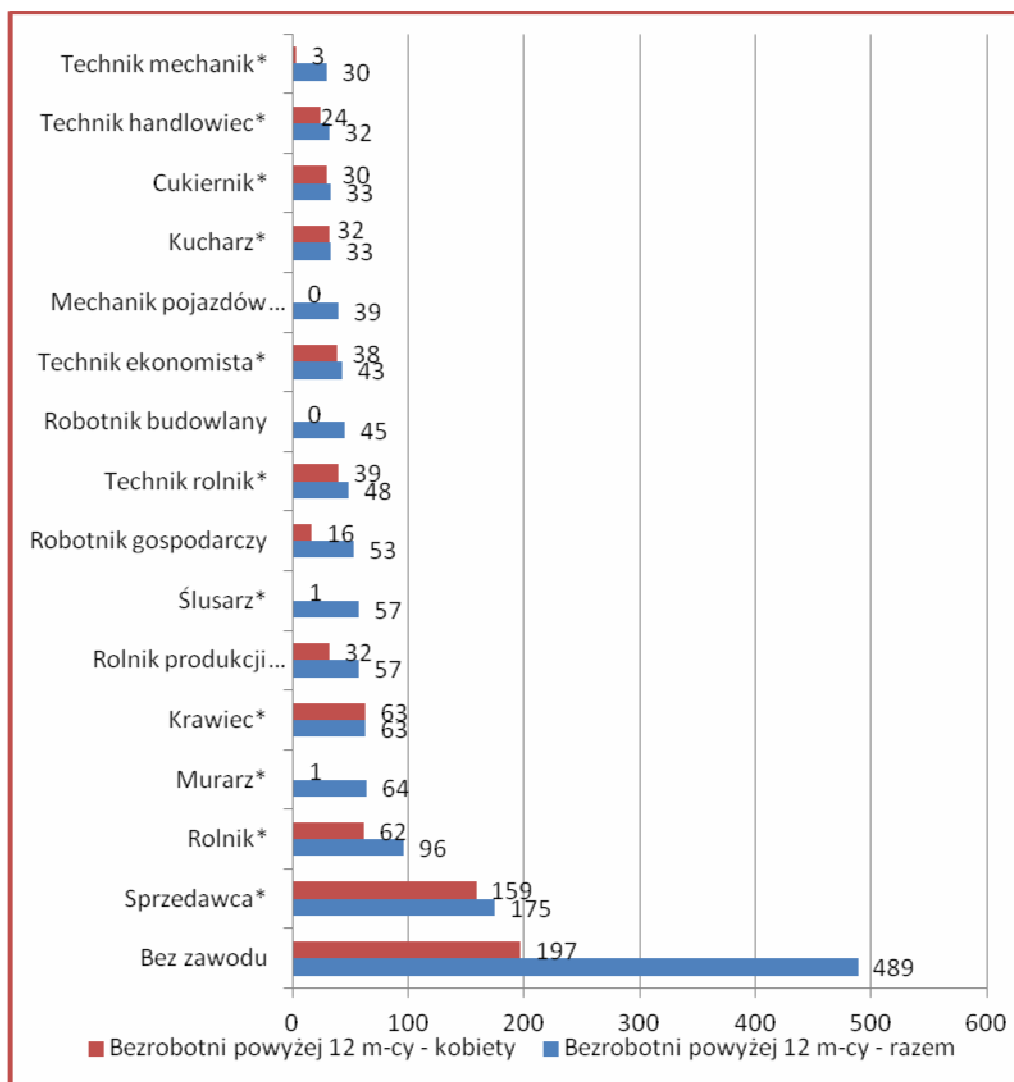
(114 osób), krawiec (114 osób), rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby (113 osób).

Na rynku pracy występują także zawody, w których bezrobocie dotyka w większej mierze kobiet, zaliczają się do nich m.in.: sprzedawca, rolnik, technik ekonomista, krawiec, technik rolnik, kucharz, specjalista administracji publicznej.

Szczególną grupą bezrobotnych, na którą należy zwrócić uwagę stanowią absolwenci. Pod koniec II półrocza 2013 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce pozostawało 486 absolwentów z powiatu ostrołęckiego, w tym 262 kobiety. Największa liczba osób z tej grupy nie posiada zawodu – 279 osób, w tym 140 kobiet. Kolejne profesje to: sprzedawca – 18 osób, mechanik pojazdów samochodowych – 15 osób, technik ekonomista – 8 osób, specjalista administracji publicznej – 6 osób.

Następną grupą bezrobotnych, na którą należy zwrócić uwagę stanowią osoby długotrwale bezrobotne, czyli osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy. Na koniec II półrocza 2013 roku w powiecie ostrołęckim osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 35,75% ogółu bezrobotnych, tj. 2 202 osoby, z czego 1 120 to kobiety. Duży odsetek zmusza do bliższego przyjrzenia się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny. Poniższy wykres przedstawia zawody o najwyższym udziale osób długotrwale bezrobotnych w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale osób długotrwale bezrobotnych w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie ostrołęckim. Stan na koniec 2013 roku.

Z powyższych danych wynika, że największe bezrobocie w grupie osób długotrwale bezrobotnych występuje wśród osób bez zawodu – 489 osób (197 kobiet). Kolejne zawody to: sprzedawca – 175 osób (159 kobiet), rolnik – 96 osób (62 kobiety), murarz – 64 osoby (1 kobieta), krawiec – 63 osoby (63 kobiety), rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby – 57 osób (32 kobiety), ślusarz – 57 osób (1 kobieta), robotnik gospodarczy – 53 osoby (16 kobiet), technik rolnik – 48 osób (39 kobiet), robotnik budowlany – 45 osób (0 kobiet), technik ekonomista – 43 osoby (38 kobiet), mechanik pojazdów samochodowych – 39 osób (0 kobiet), kucharz – 33 osoby (32 kobiety), cukiernik – 33 osoby (30 kobiet), technik handlowiec – 32 osoby (24 kobiety), technik mechanik – 30 osób (3 kobiety).

Na koniec 2013 roku w powiecie ostrołęckim napływ osób bezrobotnych osiągnął 5 177 osób, z czego 47,67% czyli 2 468 osób stanowiły kobiety. Z kolei 925 osób to osoby

zarejestrowane w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły, z czego 56% czyli 518 osób to kobiety. Największy napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Najwyższy napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci -razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety
1	000000	Bez zawodu	1948	840	500	253
2	522301	Sprzedawca*	219	192	28	24
3	331403	Technik ekonomista*	136	113	14	12
4	613003	Rolnik*	126	75	1	1
5	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	89	0	30	0
6	722204	Ślusarz*	86	0	2	0
7	633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	72	41	1	0
8	242217	Specjalista administracji publicznej	69	53	16	13
9	311504	Technik mechanik*	69	4	5	0
10	711202	Murarz*	69	0	0	0
11	314207	Technik rolnik*	62	37	2	0
12	931301	Robotnik budowlany	62	1	1	0
13	753105	Krawiec*	60	60	2	2
14	723105	Mechanik samochodów osobowych	58	1	1	0
15	515303	Robotnik gospodarczy	55	21	1	1
16	522305	Technik handlowiec*	52	40	7	5
17	751204	Piekarz*	50	3	4	0
18	512001	Kucharz*	46	44	1	1
19	235107	Pedagog	44	40	19	17
20	311204	Technik budownictwa*	37	15	6	0
21	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	36	31	6	5
22	722314	Tokarz w metalu	36	3	0	0
23	331402	Technik agrobiznesu*	35	19	9	4
24	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	34	33	10	10
25	263102	Ekonomista	34	29	4	4
26	514101	Fryzjer*	34	34	7	7
27	712601	Hydraulik	33	0	0	0
28	512002	Kucharz małej gastronomii*	31	21	4	3
29	242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	26	18	11	8
30	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	25	0	10	0
OGÓŁEM			5177	2468	925	518

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów

w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku.

Z powyższych danych wynika, że największy napływ bezrobotnych odnotowano wśród osób bez zawodu tj. 1 948 osób, w tym 840 kobiet i 500 absolwentów, w tym 253 kobiety. Kolejne profesje to: sprzedawca – 219 osób, technik ekonomista – 136 osób, rolnik – 126 osób, mechanik pojazdów samochodowych – 89 osób, ślusarz – 86 osób, murarz – 82 osoby, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej – 72 osoby, specjalista administracji publicznej – 69 osób, technik mechanik – 69 osób, murarz – 69 osób, technik rolnik – 62 osoby, robotnik budowlany – 62 osoby, krawiec – 60 osób.

Wśród kobiet zarejestrowanych na koniec 2013 z powiatu ostrołęckiego 1 628 posiadało zawód a 840 odnotowano w grupie bez zawodu. Najwyższy napływ bezrobotnych wystąpił w grupie kobiet posiadających następujące zawody: sprzedawca – 192 kobiety, technik ekonomista – 113 kobiet, rolnik – 75 kobiet, krawiec – 60 kobiet, specjalista administracji publicznej – 53 kobiety, kucharz – 44 kobiety.

Drugą grupę bezrobotnych, na którą należy zwrócić szczególną uwagę stanowią absolwenci. W II półroczu 2013 roku napływ absolwentów z powiatu ostrołęckiego osiągnął 925 osób, w tym 518 kobiet. Największy napływ liczby osób z tej grupy nie posiada zawodu – 500 osób, w tym 253 kobiety. Kolejne profesje to: mechanik pojazdów samochodowych – 30 osób, sprzedawca – 28 osób, pedagog – 19 osób, specjalista administracji publicznej – 16 osób, technik ekonomista – 14 osób, pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 11 osób, nauczyciel nauczania początkowego – 10 osób, elektromechnik pojazdów samochodowych – 10 osób.

2. ANALIZA OFERT PRACY

2.1. Struktura ofert pracy w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku

Bardzo ważnym elementem monitoringu jest analiza napływu ofert pracy. Najbardziej przejrzystą formą zobrazowania analizy ofert pracy w mieście Ostrołęka jest opracowanie w oparciu o kody sześciocyfrowe, czyli zawody i specjalności. Ranking 30 zawodów o największej liczbie ofert pracy w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Oferty pracy wg zawodów w mieście Ostrołęka. Stan na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Oferty pracy zgłoszone w końcu 2013 roku
1	522301	Sprzedawca*	122	0
2	411004	Technik prac biurowych*	113	0
3	515303	Robotnik gospodarczy	89	2
4	413201	Operator wprowadzania danych	36	0
5	751104	Rozbieracz - wykrawacz	30	0
6	932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	30	0
7	523002	Kasjer handlowy	29	0
8	334306	Technik administracji*	25	0
9	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	25	0
10	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	24	0
11	241202	Doradca finansowy	23	0
12	911207	Sprzątaczką biurową	23	4
13	412001	Sekretarka	22	0
14	332203	Przedstawiciel handlowy	20	1
15	931301	Robotnik budowlany	20	0
16	234190	Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	19	0
17	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	18	3
18	541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	16	10
19	941201	Pomoc kuchenna	16	0
20	814390	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	15	0
21	325905	Opiekunka dziecięca*	14	0
22	441202	Kurier	13	13
23	532201	Opiekunka domowa	13	0
24	432103	Magazynier	12	0
25	722204	Ślusarz*	12	0
26	411003	Pracownik kancelaryjny	11	0
27	512001	Kucharz*	11	0
28	524902	Doradca klienta	11	1
29	732201	Drukarz*	11	0
30	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	10	0
OGÓLEM			1253	49

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie m. Ostrołęka na koniec 2013 roku.

W omawianym okresie sprawozdawczym zgłoszono do Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce 1 253 oferty pracy z miasta Ostrołęki. Najwięcej wolnych miejsc pracy wykazano

w następujących zawodach: sprzedawca (122 oferty), technik prac biurowych (113 ofert), robotnik gospodarczy – 89 osób, operator wprowadzania danych (36 ofert), rozbieracz – wykrawacz – 30 ofert, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 30 ofert, kasjer handlowy – 29 ofert.

Na uwagę zasługuje fakt, że zgłaszane przez pracodawców wolne miejsca pracy są realizowane także w ramach subsydiowanych form lub instrumentów runku pracy tj. staż, roboty publiczne, prace interwencyjne czy nawet refundacja kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy.

Oferty pracy skierowane do techników prac biurowych, pracowników kancelaryjnych oraz techników administracyjnych wynikają przede wszystkim z funkcjonowaniem stanowisk pracy w ramach organizowanych u pracodawcy staży, niż faktycznej liczby wolnych miejsc pracy. Wzrost wymagań pracodawców w stosunku do kadry biurowej powoduje, iż odbycie stażu u pracodawcy mające na celu zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego w miejscu pracy jest niezwykle atrakcyjnym instrumentem dającym szansę pracodawcy na poznanie kwalifikacji i predyspozycji potencjalnego kandydata do pracy.

Należy podkreślić, że pracodawcy zgłaszają największe zapotrzebowanie w zawodzie technik prac biurowych, robotnik gospodarczy oraz sprzedawca, a jednocześnie w tym zawodzie występuje największa liczba bezrobotnych. Zawody te charakteryzują się ciągle podwyższonymi oczekiwaniami względem przyszłych pracowników wobec ich kwalifikacji i umiejętności, a także dyspozycyjności.

Warto zaznaczyć, że w każdym z czołowych zawodów biorących pod uwagę ilość napływu ofert pracy występuje głównie zapotrzebowanie na pracowników z wykształceniem średnim.

Należy pamiętać, że nie wszystkie oferty pracy trafiają do powiatowych urzędów pracy, w szczególności dotyczy to ofert na stanowiska specjalistyczne czy wyższego szczebla. W wielu przypadkach pracodawcy sami zaspokajają swoje potrzeby kadrowe lub korzystają z usług agencji pośrednictwa pracy.

2. 2. Struktura ofert pracy w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku

Istotnym elementem monitoringu jest analiza napływu ofert pracy. W omawianym okresie sprawozdawczym zgłoszono do Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce 803 oferty pracy z powiatu ostrołęckiego tj. o 222 oferty więcej niż w roku ubiegłym. Najbardziej przejrzystą formą zobrazowania analizy ofert pracy w powiecie ostrołęckim jest opracowanie w oparciu o kody sześciocyfrowe, czyli zawody i specjalności. Ranking 30 zawodów o największej liczbie ofert pracy w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Oferty pracy wg zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Oferty pracy zgłoszone w końcu 2013 roku
1	515303	Robotnik gospodarczy	223	0
2	411004	Technik prac biurowych*	82	0
3	522301	Sprzedawca*	67	0
4	711101	Konserwator budynków	20	0
5	432103	Magazynier	18	0
6	611306	Ogrodnik terenów zieleni	16	0
7	931301	Robotnik budowlany	16	0
8	523003	Kasjer w zakładzie pracy	15	0
9	412001	Sekretarka	14	0
10	334306	Technik administracji*	12	0
11	911207	Sprzątaczką biurową	12	0
12	325905	Opiekunka dziecięca*	10	0
13	712303	Tynkarz	9	0
14	941201	Pomoc kuchenna	9	0
15	711202	Murarz*	8	0
16	332203	Przedstawiciel handlowy	7	0
17	512001	Kucharz*	7	0
18	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	7	0
19	343901	Animator kultury*	6	0
20	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	6	0
21	611303	Ogrodnik*	6	0
22	751204	Piekarz*	6	0
23	331203	Referent (asystent) bankowości	5	0
24	524502	Sprzedawca w stacji paliw	5	0
25	751201	Cukiernik*	5	0
26	821902	Monter mebli	5	0
27	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	5	0
28	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	4	0
29	351302	Operator sprzętu komputerowego	4	0
30	351401	Administrator stron internetowych	4	0
OGÓŁEM			803	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku.

W omawianym okresie sprawozdawczym zgłoszono do Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce 803 oferty z powiatu ostrołęckiego, tj. o 222 oferty więcej niż w roku ubiegłym. Wśród uzyskanych ofert pracy największe zapotrzebowanie zgłaszane było na przedstawicieli następujących zawodów: robotnik gospodarczy (223 oferty), technik prac biurowych (82 oferty), sprzedawca (67 ofert), konserwator budynków (20 ofert), magazynier (18 ofert), ogrodnik terenów zieleni (16 ofert), robotnik budowlany (16 ofert), kasjer w zakładzie pracy (15 ofert).

Na uwagę zasługuje fakt, że zgłaszane przez pracodawców wolne miejsca pracy są realizowane także w ramach subsydiowanych form lub instrumentów rynku pracy tj. staży, robót publicznych, prac interwencyjnych czy nawet refundacji kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy.

W przypadku ofert pracy skierowanych do techników prac biurowych oraz techników administracyjnych duże potrzeby wynikają przede wszystkim z funkcjonowania stanowisk pracy w ramach organizowanych u pracodawcy staży, niż rzeczywistej liczby wolnych miejsc pracy. Wzrost wymagań pracodawców w stosunku do kadry biurowej powoduje, iż odbycie stażu u pracodawcy mające na celu zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego w miejscu pracy jest niezwykle atrakcyjnym instrumentem dającym szansę pracodawcy na poznanie kwalifikacji i predyspozycji potencjalnego kandydata do pracy.

Należy podkreślić, że w zawodzie sprzedawca pracodawcy zgłaszają zapotrzebowanie, a jednocześnie w tym zawodzie występuje największa liczba bezrobotnych. Zawód ten charakteryzuje się ciągle podwyższonymi oczekiwaniami względem przyszłych pracowników wobec ich kwalifikacji i umiejętności, a także dyspozycyjności.

Warto zaznaczyć, że w każdym z czołowych zawodów biorących pod uwagę ilość napływu ofert pracy występuje głównie zapotrzebowanie na pracowników z wykształceniem średnim.

Należy pamiętać, że nie wszystkie oferty pracy trafiają do powiatowych urzędów pracy, w szczególności dotyczy to ofert na stanowiska specjalistyczne czy wyższego szczebla. W wielu przypadkach pracodawcy sami zaspokajają swoje potrzeby kadrowe lub korzystają z usług agencji pośrednictwa pracy.

3. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

Zawody deficytowe (o wskaźniku $> 1,1$) – to takie zawody, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody nadwyżkowe (o wskaźniku $< 0,9$) – to takie zawody, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie.

Zawody zrównoważone – (o wskaźniku $\leq 1,1$) to takie zawody, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których ilość ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o wskaźniki intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodach. Właściwa interpretacja danych

wymaga zapoznania się z definicją wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (co przytoczone jest poniżej).

W – Wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie zgłoszonych w danym roku do średniej miesięcznej napływu bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym okresie).

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodzie (k) zastosowano

wzór:

$$W_{l,l}^k = \frac{O_l^k}{B_l^k}$$

gdzie:

O_l^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie (k) w danym roku,

B_l^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie (k) w danym roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy)

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3.1. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku.

Kluczowym zadaniem tejże analizy jest identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy z przeprowadzenia której wynika, że analogicznie jak w latach poprzednich na ostrołęckim rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym. Przyczyną tego stanu jest niska częstotliwość ofert pracy w poszczególnych kategoriach zawodowych.

Poniższa tabela 1 przedstawia **zawody deficytowe w mieście Ostrołęka** czyli takie, na które był popyt natomiast brakowało siły roboczej. Zgodnie z zaleceniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej, tabela ta nie obejmuje zawodów, dla których wskaźnik intensywności deficytu na koniec 2013 r. wynosił MAX.

Tabela 7. Ranking 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	411004	Technik prac biurowych*	11,3000
2	524902	Doradca klienta	11,0000
3	332203	Przedstawiciel handlowy	10,0000
4	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	10,0000
5	833101	Kierowca autobusu	10,0000
6	523002	Kasjer handlowy	9,6667
7	541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	8,0000
8	941201	Pomoc kuchenna	8,0000
9	412001	Sekretarka	7,3333
10	332302	Zaopatrzeniowiec	7,0000
11	422603	Rejestratorka medyczna	7,0000
12	751104	Rozbieracz - wykrawacz	5,0000
13	515303	Robotnik gospodarczy	4,0455
14	431101	Asystent do spraw księgowości	4,0000
15	912102	Pracznica	4,0000
16	325905	Opiekunka dziecięca*	3,5000
17	532201	Opiekunka domowa	3,2500
18	262101	Archiwista	3,0000
19	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	3,0000
20	334306	Technik administracji*	2,5000
21	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2,5000
22	513202	Barman	2,2500
23	331203	Referent (asystent) bankowości	2,0000
24	333906	Technik organizacji reklamy*	2,0000
25	334402	Sekretarka medyczna	2,0000
26	711501	Cieśla*	2,0000
27	752208	Stolarz meblowy	2,0000
28	811105	Operator koparko - ładowarki	2,0000
29	962902	Dozorca	2,0000
30	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej*	1,6667
31	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1,5000
32	911207	Sprzątacznica biurowa	1,1500

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Ostrołęka na koniec 2013 roku.

Najwyższy poziom średniego miesięcznego deficytu generuje zawód technik prac biurowych 11,3000, doradca klienta - 11,0000, przedstawiciel handlowy - 10,0000, pozostali spawacze i pokrewni - 10,0000, kierowca autobusu - 10,0000, kasjer handlowy - 9,6667, pracownik ochrony fizycznej I stopnia- 8,0000, pomoc kuchenna - 8,0000, sekretarka - 7,3333, zaopatrzeniowiec - 7,0000, rejestratorka medyczna - 7,0000, rozbieracz – wykrawacz - 5,0000.

W powyższym zestawieniu nie uwzględniono wartości wskaźnika określonego jako MAX, co oznacza, że pracodawcy złożyli zapotrzebowanie w danym zawodzie, jednak w ewidencji PUP nie figurowali bezrobotni posiadający taki zawód. Wartość MAX osiągnęło 102 zawody. Możemy tu przytoczyć następujące profesje: główny księgowy, kierownik działu produkcji, doradca finansowy, specjalista ds. kadr, asystentka stomatologiczna, florysta, recepcjonista, fakturzystka, kelner, instruktor nauki jazdy. Analizując zawody deficytowe należy wziąć pod uwagę fakt, iż do wskaźników wliczone zostały oferty pracy subsydiowanej. Dla potwierdzenia złożoności problemu pozycja w tabeli wskazująca zawód technik prac biurowych jako deficytowy wynika, z prowadzonych przez tut. Urząd działań aktywizujących, tj. głównie staży i prac interwencyjnych. Dyskusyjna pozostaje kwestia czy w ofertach pracy powinny być uwzględnione oferty pracy subsydiowanej.

Zawody nadwyżkowe cechuje niedostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Oznacza to, że podaż w tych zawodach znacznie przekracza popyt na pracę. Poniższa tabela przedstawia **zawody nadwyżkowe w mieście Ostrołęka** na koniec 2013 roku. Zgodnie z zaleceniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej, tabela ta nie obejmuje zawodów, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosił „0”.

Tabela 8. Ranking 30 zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	514202	Kosmetyczka	0,7500
2	712204	Posadzkarz*	0,7500
3	721404	Monter konstrukcji stalowych	0,7500
4	911203	Pokojowa	0,7500
5	931205	Robotnik drogowy	0,7500
6	522301	Sprzedawca*	0,7219
7	264201	Dziennikarz	0,6667
8	832202	Kierowca samochodu dostawczego	0,6667
9	832203	Kierowca samochodu osobowego	0,6667
10	432103	Magazynier	0,5714
11	331301	Księgowy	0,5385
12	931301	Robotnik budowlany	0,5263
13	213303	Specjalista ochrony środowiska	0,5000
14	351302	Operator sprzętu komputerowego	0,5000
15	711102	Monter konstrukcji budowlanych*	0,5000
16	711601	Brukarz	0,5000
17	712303	Tynkarz	0,5000
18	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	0,5000
19	723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,5000

20	741210	Elektromonter maszyn elektrycznych	0,5000
21	742203	Monter sieci telekomunikacyjnych	0,5000
22	811104	Operator koparki	0,5000
23	814302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	0,5000
24	228301	Fizjoterapeuta	0,4286
25	214303	Inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne	0,3333
26	228903	Kosmetolog	0,3333
27	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,3333
28	241103	Specjalista do spraw rachunkowości	0,3333
29	311203	Technik architekt	0,3333
30	311513	Technik pojazdów samochodowych*	0,3333
31	522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,3333
32	712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	0,3333
33	721102	Formierz odlewnik	0,3333
34	741103	Elektryk*	0,3333

***Źródło:** opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Ostrołęka na koniec 2013 roku.*

Do zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki, czyli najbardziej nadwyżkowych należą takie zawody, jak: kosmetyczka - 0,7500, posadzkarz - 0,7500, monter konstrukcji stalowych - 0,7500, pokojowa - 0,7500 - robotnik drogowy - 0,7500, sprzedawca - 0,7219, dziennikarz - 0,6667 - kierowca samochodu dostawczego - 0,6667, kierowca samochodu osobowego - 0,6667, magazynier - 0,5714, księgowy - 0,5385, robotnik budowlany - 0,5263.

W powyższym zestawieniu nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „0” czyli takie, dla których w analogicznym okresie nie wpłynęła żadna oferta pracy. Wartość „0” osiągnęło 383 zawody. Pracodawcy nie byli więc zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy w takich zawodach, jak: ekolog, logistyk, architekt, pielęgniarka, położna, lekarz dentysta, agent celny, szatniarz, operator sprzętu ciężkiego, kierowca mechanik, rzeźnik – wędliniarz oraz wiele innych.

Powyższe zestawienie zawodów nadwyżkowych nie odzwierciedla stanu faktycznego lokalnego rynku pracy, gdyż nie wszystkie oferty pracy są zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce. W wielu przypadkach pracodawcy sami zaspokajają swoje potrzeby kadrowe lub korzystają z usług agencji pośrednictwa pracy.

Z punktu widzenia równowagi na rynku pracy najlepsza sytuacja występuje wtedy, gdy wskaźnik intensywności znajduje się w przedziale pomiędzy 0,9 – 1,1. Oznacza to, że zawody te są **w równowadze**, a popyt na siłę roboczą równoważy się z podażą.

Zawody zrównoważone w mieście Ostrołęka przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Zawody zrównoważone w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	214903	Inżynier automatyki i robotyki	1
2	214907	Inżynier gospodarki przestrzennej	1
3	216504	Inżynier geodeta - geodezja urządzania terenów rolnych i leśnych	1
4	225101	Lekarz weterynarii	1
5	235205	Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagog)	1
6	311104	Technik geodeta*	1
7	325907	Terapeuta zajęciowy*	1
8	343204	Plastyk*	1
9	524601	Wydawca posiłków / bufetowy	1
10	611306	Ogrodnik terenów zieleni	1
11	721301	Blacharz*	1
12	722301	Frezer	1
13	812105	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej*	1
14	834311	Operator suwnic (suwnicowy)	1
15	912103	Prasowaczka ręczna	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-4 Zawody zrównoważone w powiecie m. Ostrołęka na koniec 2013 roku.

Równowaga między zapotrzebowaniem na pracowników a liczbą bezrobotnych zarejestrowanych w mieście Ostrołęka pojawiła się w przypadku 15 zawodów.

Na dynamicznym rynku pracy trwała równowaga pomiędzy napływem ofert i dostępnością siły roboczej jest stanem trudnym do osiągnięcia. Przegląd zawodów zrównoważonych nie daje się sklasyfikować ze względu na rodzaj wykonywanej pracy.

Przedstawiona struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Ostrołęka świadczy o konieczności stosowania różnorodnych działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

Ponadto bardzo ważnym byłoby zaspokojenie potrzeb zatrudnieniowych pracodawców w zawodach deficytowych oraz ograniczenie kształcenia w zawodach nadwyżkowych o tym samym lub podobnym kierunku kształcenia. Charakter rynku pracy wskazuje na to, iż działania te powinny być bardziej intensywne w tym ostatnim aspekcie. Dlatego problem nadwyżek zasobów pracy jest bardzo niekorzystny dla sytuacji gospodarczej miasta oraz powiatu.

3.2. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku.

Z przeprowadzonej analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych w powiecie ostrołęckim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym. Przyczyną tego stanu jest niska częstotliwość ofert pracy w poszczególnych kategoriach zawodowych.

Poniższa tabela przedstawia **zawody deficytowe w powiecie** czyli te zawody, na które był popyt, natomiast brakowało siły roboczej. Zgodnie z zaleceniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej, tabela ta nie obejmuje zawodów, dla których wskaźnik intensywności deficytu w II półroczu 2013 r. wynosił MAX.

Tabela 10. Ranking zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	411004	Technik prac biurowych*	5,4667
2	524502	Sprzedawca w stacji paliw	5,0000
3	712303	Tynkarz	4,5000
4	515303	Robotnik gospodarczy	4,0545
5	412001	Sekretarka	3,5000
6	241202	Doradca finansowy	3,0000
7	343301	Bibliotekarz*	3,0000
8	721301	Błacharz*	3,0000
9	325905	Opiekunka dziecięca*	2,5000
10	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	2,0000
11	243107	Specjalista do spraw reklamy	2,0000
12	332302	Zaopatrzeniowiec	2,0000
13	351302	Operator sprzętu komputerowego	2,0000
14	523002	Kasjer handlowy	2,0000
15	611303	Ogrodnik*	2,0000
16	611306	Ogrodnik terenów zieleni	2,0000
17	713303	Kominiarz*	2,0000
18	912202	Operator myjni	2,0000
19	932910	Pomocnik piekarza	2,0000
20	941201	Pomoc kuchenna	1,8000
21	341204	Opiekunka środowiskowa*	1,5000
22	431101	Asystent do spraw księgowości	1,5000
23	432103	Magazynier	1,5000
24	621001	Drwal / pilarz drzew	1,5000
25	332203	Przedstawiciel handlowy	1,4000
26	334306	Technik administracji*	1,3333

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku.

Najwyższy poziom średniego miesięcznego deficytu generuje zawód: technik prac biurowych - 5,4667, sprzedawca w stacji paliw - 5,0000, tynkarz - 4,5000, robotnik gospodarczy - 4,0545, sekretarka - 3,5000, doradca finansowy - 3,0000, bibliotekarz - 3,0000, blacharz - 3,0000, opiekunka dziecięca - 2,5000.

W powyższym zestawieniu nie uwzględniono wartości wskaźnika określonego jako MAX, co oznacza, że pracodawcy złożyli zapotrzebowanie w danym zawodzie, jednak w ewidencji PUP nie figurowali bezrobotni posiadający taki zawód. Wartość MAX osiągnęło 60 zawodów. Możemy tu przytoczyć następujące profesje: kierownik budowy, pracownik kancelaryjny, kierowca mechanik, konserwator budynków, spawacz metodą MIG, nauczyciel wiedzy o społeczeństwie.

Analizując zawody deficytowe należy wziąć pod uwagę fakt, iż do wskaźników wliczone zostały oferty pracy subsydiowanej. Dla potwierdzenia złożoności problemu pozycja w tabeli wskazująca zawód technik prac biurowych jako deficytowy wynika, z prowadzonych przez tut. Urząd działań aktywizujących, tj. głównie staży i prac interwencyjnych. Dyskusyjna pozostaje kwestia czy w ofertach pracy powinny być uwzględnione oferty pracy subsydiowanej.

Zawody nadwyżkowe cechuje niedostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Oznacza to, że podaż w tych zawodach znacznie przekracza popyt na pracę. Poniższa tabela przedstawia **zawody nadwyżkowe w powiecie ostrołęckim** w II półroczu 2013 roku. Zgodnie z zaleceniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej, tabela ta nie obejmuje zawodów, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosił „0”.

Tabela 11. Ranking 30 zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów w powiecie ostrołęckim w II półroczu 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,7143
2	621002	Robotnik leśny	0,6667
3	712101	Dekarz*	0,6667
4	833101	Kierowca autobusu	0,6667
5	911207	Sprzątaczką biurową	0,6316
6	422603	Rejestratorka medyczna	0,5000
7	752208	Stolarz meblowy	0,5000
8	741103	Elektryk*	0,4286
9	832202	Kierowca samochodu dostawczego	0,4286
10	712401	Monter izolacji budowlanych*	0,4000
11	214303	Inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne	0,3333
12	341205	Pracownik socjalny	0,3333
13	532201	Opiekunka domowa	0,3333
14	721306	Blacharz samochodowy*	0,3333
15	721404	Monter konstrukcji stalowych	0,3333
16	751104	Rozbieracz - wykrawacz	0,3333

17	522301	Sprzedawca*	0,3059
18	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,2667
19	931301	Robotnik budowlany	0,2581
20	264201	Dziennikarz	0,2500
21	331301	Księgowy	0,2500
22	513101	Kelner*	0,2500
23	712204	Posadzkarz*	0,2500
24	711601	Brukarz	0,2222
25	751190	Pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	0,2222
26	741201	Elektromechnik*	0,2000
27	751201	Cukiernik*	0,2000
28	752305	Pilarz	0,2000
29	512001	Kucharz*	0,1522
30	713102	Malarz budowlany	0,1429

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie ostrołęckim. Stan na koniec 2013 roku.

Do zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki czyli najbardziej nadwyżkowych należą takie zawody, jak: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - 0,7143, robotnik leśny - 0,6667, dekarz - 0,6667, kierowca autobusu - 0,6667, sprzątaczką biurowa - 0,6316, rejestratorka medyczna - 0,5000, stolarz meblowy - 0,5000, elektryk - 0,4286, kierowca samochodu dostawczego - 0,4286, monter izolacji budowlanych - 0,4000.

W powyższym zestawieniu nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „0” czyli takiej, dla których w analogicznym okresie nie wpłynęła żadna oferta pracy. Wartość „0” osiągnęło 428 zawodów, tj. o 2 zawody mniej niż w roku poprzednim. Pracodawcy nie byli więc zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy w takich zawodach, jak: logopeda, kosmetolog, logistyk, pedagog szkolny, doradca zawodowy, prawnik legislator, psycholog, ratownik medyczny, spawacz metodą TIG i MAG.

Powyższe zestawienie zawodów nadwyżkowych nie odzwierciedla stanu faktycznego lokalnego rynku pracy, gdyż nie wszystkie oferty pracy są zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce. W wielu przypadkach pracodawcy sami zaspokajają swoje potrzeby kadrowe lub korzystają z usług agencji pośrednictwa pracy.

Z punktu widzenia równowagi na rynku pracy najlepsza sytuacja występuje wtedy, gdy wskaźnik intensywności znajduje się w przedziale pomiędzy 0,9 - 1,1. Oznacza to, że zawody te są w **równowadze**, a popyt na siłę roboczą równoważy się z podażą.

Zawody zrównoważone w powiecie ostrołęckim przedstawia tabela 12.

Tabela 12. Zawody zrównoważone w powiecie ostrołęckim w II półroczu 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	332101	Agent ubezpieczeniowy	1
2	333107	Technik logistyk*	1
3	513202	Barman	1
4	522302	Sprzedawca w branży mięsnej	1
5	524902	Doradca klienta	1
6	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1
7	723310	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	1
8	811105	Operator koparko - ładowarki	1
9	814104	Wulkanizator	1
10	834107	Operator maszyn rolniczych	1
11	933309	Wagowy	1
12	962906	Woźny	1

***Źródło:** opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie ostrołęckim. Stan na koniec 2013 roku.*

Równowaga między zapotrzebowaniem na pracowników a liczbą bezrobotnych zarejestrowanych pojawiła się w przypadku 12 zawodów.

Na dynamicznym rynku pracy trwała równowaga pomiędzy napływem ofert i dostępnością siły roboczej jest stanem trudnym do osiągnięcia. Przegląd zawodów zrównoważonych nie daje się sklasyfikować ze względu na rodzaj wykonywanej pracy.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że na rynku pracy w powiecie ostrołęckim największe zapotrzebowanie jest na pracowników o niższych kwalifikacjach. Istnieje więc konieczność stosowania zróżnicowanych sposobów postępowania w działaniach wspomagających aktywność zawodową osób poszukujących pracy. Z jednej strony bowiem niezbędne byłoby prowadzenie działań mających na celu zaspokojenie potrzeb zatrudnieniowych pracodawców w zawodach deficytowych, z drugiej zaś – ograniczenie kształcenia w zawodach nadwyżkowych o tym samym lub podobnym kierunku kształcenia. Badany rynek pracy wskazuje jednak na to, iż działania te powinny być bardziej intensywne w tym ostatnim aspekcie. Dlatego problem nadwyżek zasobów pracy jest bardzo uciążliwym problemem.

4. BEZROBOCIE WG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

4.1. Bezrobocie wg Polskiej Klasyfikacji Działalności w mieście Ostrołęka.

Stan na koniec 2013 roku

Dysproporcje występujące na miejskim rynku pracy w Ostrołęce między liczbą ofert pracy a liczbą bezrobotnych znajdują również swoje odzwierciedlenie w analizie porównawczej według sekcji PKD (tabela nr 13).

Tabela 13. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w mieście Ostrołęka. Stan na koniec 2013 roku

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013 roku	Bezrobotni stan w końcu 2013 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Oferty pracy stan w końcu 2013 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	46	59	1	0
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	296	357	111	1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	23	41	1	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	31	41	5	0
Budownictwo	342	410	81	11
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	545	623	195	3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	73	94	42	0
Transport i gospodarka magazynowa	60	65	58	3
Informacja i komunikacja	20	20	32	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	52	48	48	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	21	34	21	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	49	49	103	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	89	87	155	28
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	101	151	163	0
Edukacja	68	64	58	2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	72	89	68	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	95	98	77	0
Pozostała działalność usługowa	120	145	34	1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	5	11	0	0

Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	851	860	0	0
OGÓŁEM	2959	3346	1253	49

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

Z analizy danych statystycznych wynika, że na miejskim rynku pracy w Ostrołęce najwięcej ofert pracy zgłoszonych zostało w sekcjach:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (195 ofert),
- administracja publiczna i obrona narodowa obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (163 oferty),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (155 ofert),
- przetwórstwo przemysłowe (111 ofert),
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (103 oferty),
- budownictwo (81 ofert).

Z tych czterech sekcji zostało zgłoszonych **64,48%** ogólnej liczby ofert.

Wskaźnik ofert pracy wynosił odpowiednio: w sekcji handel hurtowy i detaliczny – 15,56%, w administracji publicznej i obronie narodowej – 13,00% ogółu zgłoszonych ofert pracy, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 12,37% ogółu zgłoszonych ofert pracy, przetwórstwo przemysłowe 8,85% zgłoszonych ofert pracy, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna w budownictwie – 11,68%, budownictwo – 6,46% ogółu zgłoszonych ofert pracy.

Do sekcji PKD o największej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do liczby zgłoszonych ofert w II półroczu 2013 roku należały następujące sekcje:

- działalność nie zidentyfikowana – (poziom nadwyżki 851)
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (poziom nadwyżki 350)
- budownictwo (poziom nadwyżki 261)
- przetwórstwo przemysłowe (poziom nadwyżki 185)
- pozostała działalność usługowa (poziom nadwyżki 86)

Z kolei do sekcji deficytowych (czyli o przewadze liczby zgłoszonych ofert w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych) zalicza się następujące sekcje:

- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (poziom deficytu 66)
- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne (poziom deficytu 62)
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (poziom deficytu 54)

Należy podkreślić, że w sekcji działalność niezidentyfikowana, gdzie liczba zarejestrowanych wynosi **28,75%** ogółu bezrobotnych brak jest ofert pracy.

4.2. Bezrobocie wg Polskiej Klasyfikacji Działalności w powiecie ostrołęckim

w II półroczu 2013 roku.

Dysproporcje występujące na powiatowym rynku pracy między liczbą ofert pracy, a liczbą bezrobotnych znajdują również swoje odzwierciedlenie w analizie porównawczej według sekcji PKD (tabela nr 14).

Tabela 14. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie ostrołęckim w II półroczu 2013 roku

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013 roku	Bezrobotni stan w końcu 2013 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Oferty pracy stan w końcu 2013 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	93	122	14	0
Górnictwo i wydobywanie	2	3	1	0
Przetwórstwo przemysłowe	416	618	85	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	14	21	0	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	32	36	4	0
Budownictwo	382	457	53	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	596	755	141	1
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	50	61	18	0
Transport i gospodarka magazynowa	115	107	40	2
Informacja i komunikacja	5	11	1	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	14	28	10	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5	13	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	53	58	24	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	66	59	14	0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	292	375	242	0
Edukacja	108	96	107	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	62	73	28	0

Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	62	78	15	0
Pozostała działalność usługowa	140	176	5	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	6	31	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0	1	0
Działalność nie zidentyfikowana	1256	1246	0	0
OGÓŁEM	3770	4424	803	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01

Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

Z analizy danych statystycznych wynika, że na rynku pracy w powiecie ostrołęckim najwięcej ofert pracy zgłoszonych zostało w sekcjach:

- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (242 oferty),
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (141 ofert),
- edukacja (107 ofert),
- przetwórstwo przemysłowe (85 ofert),
- budownictwo (53 oferty).

Z tych pięciu sekcji zostało zgłoszonych 78,20% ogólnej liczby ofert.

Wskaźnik ofert pracy wynosił odpowiednio: w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne 30,13% ogółu zgłoszonych ofert pracy, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle 17,55% ogółu zgłoszonych ofert pracy, w sekcji edukacja 13,32% ogółu zgłoszonych ofert pracy a w sekcji budownictwo – 6,60% ogółu zgłoszonych ofert pracy.

Do sekcji PKD o największej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do liczby zgłoszonych ofert w II półroczu 2013 roku należały następujące sekcje:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (poziom nadwyżki 455),
- przetwórstwo przemysłowe (poziom nadwyżki 331),
- budownictwo (poziom nadwyżki 329),
- pozostała działalność usługowa (poziom nadwyżki 135),
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (poziom nadwyżki 79).

Na uwagę zasługuje fakt, że nie odnotowano sekcji deficytowych (czyli o przewadze liczby zgłoszonych ofert w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych) w II półroczu 2013 r.

w powiecie ostrołęckim.

Należy podkreślić, że w sekcji działalność niezidentyfikowana, gdzie liczba zarejestrowanych wynosi **33,31%** ogółu bezrobotnych brak jest ofert pracy.

WNIOSKI

Przeprowadzona analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2013 rok pozwala na sformułowanie przynajmniej kilku kluczowych konkluzji zamykających raport:

- na koniec 2013 roku w mieście Ostrołęka zarejestrowanych było 4 067 osób bezrobotnych, tj. o 60 osób więcej niż wg stanu na koniec 2012 roku. Większość osób pozostających bez pracy stanowią bezrobotne kobiety – bo aż 52,27% (2 126 osób). Tak jak w latach poprzednich największe bezrobocie występuje wśród osób bez zawodu – 1 079 bezrobotnych ogółem, tj. o 35 osób więcej niż wg stanu na koniec 2012 roku dla porównania w powiecie ostrołęckim zarejestrowanych było 6 158 osób bezrobotnych, w tym 3 085 kobiet. liczba bezrobotnych wzrosła o 74 osoby w stosunku do danych z poprzedniego roku. Zdecydowana większość zarejestrowanych bezrobotnych posiada zawód, mimo to grupa bezrobotnych bez zawodu jest znacząca – 2 261 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem, tj. o 141 bezrobotnych więcej niż na koniec 2012 roku
- pod koniec 2013 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce pozostawało 177 absolwentów z miasta, w tym 101 kobiet, natomiast z powiatu pozostawało 486 absolwentów, w tym 262 kobiety
- osoby długotrwale bezrobotne w mieście stanowiły 40,96% ogółu bezrobotnych, tj. 1 666 osób, z czego 920 - to kobiety. Na koniec II półrocza 2013 roku w powiecie ostrołęckim osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 35,75% ogółu bezrobotnych, tj. 2 202 osoby, z czego 1 120 to kobiety
- napływ osób bezrobotnych w II półroczu 2013 roku wyglądał następująco:
 - w mieście napływ osób bezrobotnych osiągnął 3 651 osób z czego 47,98% czyli 1 752 osoby stanowiły kobiety
 - w powiecie ostrołęckim napływ osób bezrobotnych osiągnął 5 177 osób z czego 47,67% czyli 2 468 osób stanowiły kobiety
- w omawianym okresie sprawozdawczym zgłoszono do Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce 1 253 oferty pracy z miasta Ostrołęki. Najwięcej wolnych miejsc pracy wykazano w następujących zawodach: sprzedawca (122 oferty), technik prac biurowych (113 ofert). Z powiatu ostrołęckiego wpłynęło 803 oferty, tj. o 222 oferty więcej niż w roku ubiegłym. Wśród uzyskanych ofert pracy największe zapotrzebowanie zgłaszane było

na przedstawicieli następujących zawodów: robotnik gospodarczy (223 oferty), technik prac biurowych (82 oferty)

- najwyższy poziom średniego miesięcznego deficytu w mieście generuje zawód technik prac biurowych o wskaźniku 11,3000, w powiecie jest to również zawód technik prac biurowych o wskaźniku 5,4667
- w mieście do zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki czyli najbardziej nadwyżkowych należą takie zawody, jak: kosmetyczka, posadzkarz, monter konstrukcji stalowych, pokojowa, robotnik drogowy o wskaźniku 0,7500, natomiast w powiecie do zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki czyli najbardziej nadwyżkowych należą takie zawody, jak: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym o wskaźniku 0,7143
- w mieście równowaga pomiędzy podażą a popytem występowała w przypadku 15 zawodów, w powiecie w przypadku 12 zawodów.
- na miejskim rynku pracy najwięcej ofert pracy zgłoszonych zostało w sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle tj. 195 ofert, natomiast w powiecie najwięcej ofert pracy zgłoszonych zostało w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne tj. 242 oferty

Z przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wynika, że analogicznie jak w latach poprzednich na ostrołęckim rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym, co jest wynikiem niskiej częstotliwości ofert pracy w poszczególnych kategoriach zawodowych.

Ostrołęcki rynek pracy charakteryzuje się dużym udziałem osób bez zawodu (w mieście Ostrołęka – 26,53%, w powiecie ostrołęckim – 36,71%). Niezbędne jest zatem stałe podejmowanie działań zmierzających do umożliwienia osobom bezrobotnym zarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrołęce zdobycia zawodu czy też podwyższenia lub uzupełnienia posiadanych kwalifikacji, poprzez różne formy aktywizacji które są świadczone przez tutejszy Urząd.

Opracowanie monitoringu:

Ewa Żynda

Specjalista ds. rozwoju zawodowego

pod kierunkiem Pani Marzeny Makowieckiej

Kierownika Referatu Usług Rynku Pracy

Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce

Z-ca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce

Pani Emilia Małgorzata Łepicka

Spis tabel

<i>Tabela 1. Bezrobotni wg zawodów w mieście Ostrołęka. Stan na koniec 2013 roku</i>	8
<i>Tabela 2. Najwyższy napływ bezrobotnych wg zawodów w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku .</i>	10
<i>Tabela 3. Bezrobotni wg zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku</i>	11
<i>Tabela 4. Najwyższy napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku</i>	15
<i>Tabela 5. Oferty pracy wg zawodów w mieście Ostrołęka. Stan na koniec 2013 roku</i>	17
<i>Tabela 6. Oferty pracy wg zawodów w powiecie ostrołęckim na koniec 2013 roku</i>	19
<i>Tabela 7. Ranking 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu</i>	22
<i>Tabela 8. Ranking 30 zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki.....</i>	23
<i>Tabela 9. Zawody zrównoważone w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku.....</i>	25
<i>Tabela 10. Ranking zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu</i>	26
<i>Tabela 11. Ranking 30 zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów w powiecie ostrołęckim w II półroczu 2013 roku</i>	27
<i>Tabela 12. Zawody zrównoważone w powiecie ostrołęckim w II półroczu 2013 roku.....</i>	29
<i>Tabela 13. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy.....</i>	30
<i>Tabela 14. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy.....</i>	32

Spis wykresów

<i>Wykres 1. Zawody o najwyższym udziale osób długotrwale bezrobotnych w mieście Ostrołęka na koniec 2013 roku.....</i>	9
<i>Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale osób długotrwale bezrobotnych w powiecie ostrołęckim... </i>	14